

Neumíte anglicky? Vraťte dvě třetiny platu, říká propagátor rychločtení

Číst se učíme do páté třídy základní školy, pak rosteme jako dříví v lese. Pokud se chceme něco naučit, vůle nestačí. Ta jen drancuje poslední zbytky chuti. Potřeba je speciální sebemotivace, která vede k vytvoření návyku, řekl v rozhovoru pro deník ECHO24.cz autor, učitel a propagátor technik duševní práce David Gruber, který proslul mimo jiné televizními seriály o rychločtení. O vývoji osobnostních dovedností napsal více než sto knih, ať už klasických, nebo elektronických, kterých se prodalo přes milion kusů.

Mezi techniky duševní práce, které vyučujete, patří také efektivní výuka cizího jazyka. Nedávno jste doporučoval českému establishmentu, aby těm, kteří se nebyli schopní od revoluce naučit anglicky, pohrozil doživotním snížením platu na třetinu, což by jim nejspíš dodalo potřebnou motivaci. Vy sám jste důkazem, že to jde i při vysokém pracovním nasazení...

To s tím platem byla určitá nadsázka v blogovém článku; nicméně mám za jisté, že takováto drsná motivace by jistě masově zabrala a byla by rychlá a superlevná. Proč se párat se „zázračnými“ metodami, beztak jde jejich nabízetelům často až příliš o kšeft...

A k učení se cizím jazykům obecně? Výuka cizího jazyka je jedním kamínkem z rozsáhlé mozaiky, která se nazývá „techniky duševní práce“. Můžete si ty techniky představit jako takovou humanitní matematiku. A tak, jako je matematika krví všech technických disciplín, tak u všech duševních prací – od lékařů po právníky – je potřeba umět správným způsobem sbírat informace, vyhodnocovat je, odlišovat to podstatné, uchovávat je, kreativně rozvíjet a následně je optimálně vydávat. V polovině osmdesátých let jsem přišel s rychločtením a racionálním čtením, tedy s tím, jak záplavu textů přečíst za kratší čas a zároveň si více zapamatovat rozumným způsobem.

Já sám, přestože jsem produktem školní kombinace ruština-němčina, a vědělo se o mě, že neumím anglicky ani žblebhnout, jsem se díky technikám duševní práce zvládl anglicky naučit za necelého půl roku. Nejdříve jsem si k tomu sedal na hodinku denně, pak třeba jen na tři hodinky týdně. Když jsem se pak těsně před revolucí dostal na kurz angličtiny do Anglie, rozřazovacími testy jsem prošel do skupinky advanced. Nebyl jsem žádná třídní hvězda, ale nepřeřadili mě, udržel jsem tam.

Takže je učení, a teď už obecně, hodně o vůli člověka?

Větička, že stačí mít vůli, je strašně rozšířená. Je to ale omyl, ve který věří miliony lidí. Co je to vůbec vůle? Když se člověk vnitřně zapře a řekne si, že se denně půl hodinky musí věnovat učení? Prvotní nadšení ale brzy vyprchá a člověk si poté vynakládáním vůle postupně vydrancuje z psychiky poslední zbytky chuti. Odpovídá to heslu ‚co se musí, to se hnusí‘. Je potřeba si spíše na danou činnost vytvořit návyk. Vůli jsem proto redefinoval a nazval jsem to řešení psychovzorcem profesionální osobní koncentrace. Místo vzepětí vůle se pracuje s určitým druhem sebemotivace. Člověk si musí znovu a znovu přesným způsobem obnovovat emoce, aby si návyk vytvořil.

Netrénovaný sečtělý člověk přečte za minutu zhruba 200 slov, ten vyškolený mým třídním kurzem v průměru 500 a s lepším a rozumnějším zapamatováním...

Jak se liší racionální čtení a rychločtení?

Racionální čtení je širší pojem, který obsahuje tři složky: rychlovyhledávání, rychlostudium a rychločtení, které představuje jeho nejnáročnější část. Ve velké rychlosti čteme text a snažíme se vyhmátnout ty nejdůležitější informace i hlavní myšlenku bez zbytečných časových ztrát.

Komplexně po praktické i teoretické stránce jsme se učili číst jen do konce páté třídy základní školy. Máme tedy, co se týče čtení, komplexní vzdělání desetiletých dětí. Od té doby rosteme jako dříví v lese. Praxi máme sice každodenní a dlouhou, ale to samo o sobě nestačí. Rychlost čtení se testuje většinou na textech, které mají jednu až tři normostrany.

Netrénovaný sečtělý člověk přečte za minutu zhruba 200 slov, ten vyškolený mým třídním kurzem v průměru 500 a s lepším a rozumnějším zapamatováním. Mnohem lépe se mu studuje, mnohem lépe zvládá každodenní maily, lépe vyhledává na internetu a má i řadu dalších pozitivních vedlejších efektů v řadě podstatných soft skills.

Takže to znamená, že člověk vytrénovaný v rychločtení, nemá problém přečíst knihu třeba za hodinku?

V podstatě je tomu tak. Má to ovšem určitá ALE: Co se týká rychlosti a zapamatování, je tu vhodný příměr k atletice a běhu. Když máme slov k přečtení méně než asi 100, tak je to jako sprint. Jde o hranici, kdy je člověk ve své krátkodobé a střednědobé paměti schopný udržet víceméně všechno. To nastává při čtení malé poznámky nebo sms. Pokud jde o více než sto slov, tedy více než třetinu stránky, tak už nastává efekt ‚nalej vylej‘, kdy člověk myslí na to, co právě čte, ale už nemyslí na to, co četl před půl stránkou. Jeho rychlost na typickém testu čtení je jako když atlet běží trať o vzdálenosti 400 až 800 metrů. No a knížka, to je takový maraton a rychlost čtení se tomu také přizpůsobí. Běh na dlouhou trať je oproti středotraťi poloviční až dvoutřetinová. Ale někdy je rychlost čtení celé knihy i stejně vysoká, pokud je kniha logicky provázaná a z jednoho plus druhého se tam dobře vyvozuje to třetí.

Komunističtí papaláši si mysleli, že učím mladé lidi, jak lépe číst spisy Marxe a Lenina.

Samozřejmě nemá cenu zrychlovat čtení čisté beletrie. Bylo by nesmyslem se zrychleně dojímat nebo zrychleně prožívat další emoce. U beletrie má čtenář nasadit spontánní tempo. Rychločtení se týká především pracovních textů a studia, ale také popularizujících knížek. Když pak člověk potřebuje některé pasáže nastudovat podrobněji, může se k nim vrátit jinými typy racionálního čtení.

Když se vrátíme úplně na začátek vaší kariéry, jak se dostal student systémového inženýrství k technikám duševní práce?

Ta cesta byla obzvlášť těžká. Rodiče patřili k nejzatvrzelejším odmítačům sovětské okupace, a ani já jsem se nechtěl přidat k totalitní straně, která podle mě nebyla lepší než fašisti. Po škole jsem byl v situaci člověka, který může mít sebelepší výkony, ale vždy zůstane na nejspodnější úrovni. Těsně po promoci, ve věku 25 let, jsem potkal svého výborného a v Československu jediného oborového předchůdce doktora Jiřího Tomana, který měl tehdy 75 let. Psal se rok 1980, seděli jsme v pražské kavárně Slavia a radili se, co dál. Mladý muž, řekl mi, máte dvě možnosti, buď vstoupit do totalitního spolku vyvolených, nebo jako já nevstupovat. Ač práci budete dělat na světové úrovni, stále budete ale považován jen za druhou, třetí ligu. Ani s jednou možností jsem se nespokojil, nabídl mi proto třetí: vyhledat něco, co nikdo nedělá a každý potřebuje.

Ti chovní koně víceméně životem proplovají, tažní chtějí, aby z nich něco bylo.

No a já učím ty tažné...

A tak jsem začal systematicky hledat, mohutně číst a studovat, až jsem od píky vytvořil seminář o technikách duševní práce. V osmdesátých letech se v něm už probírala obsahová rétorika, zvládnutí prokrastinace, prezentační dovednosti, probíraly se vyjednávací techniky atd., jenom se to tak nesmělo nazvat. Proto jsem to nazval tím pláštíkem rychločtení a racionální čtení, takže komunističtí papaláši si mysleli, že učím mladé lidi, jak lépe číst spisy Marxe a Lenina. Tím pádem mi ale dali, až na nepatrné výjimky, pokoj.

Ten seminář nezakázali. Přesvědčil jsem obyvatelstvo, že toto jsou potřebné znalosti a dovednosti. A nikdo „lépe zapsaný v totalitě“ mne na vedlejší kolej neodsunul, protože nikdo si téměř pět let netroufl jako já riskovat profesi člověka podnikajícího ve vzdělávání dospělých, tedy lektora, školitele, kouče na volné noze. Navíc v tak „šarlatánských“ neznámých disciplínách, jak byly tehdy u nás vnímány soft skills. Dalo to fušku přesvědčit celou zemi, že to žádné šarlatánství není... Samozřejmě jsem tehdy nesměl jako soukromník dávat žádné inzeráty na své služby do médií. Byl jsem existenčně závislý jen a jen na výsledcích svých žáků, na jejich nadšení – a to se mi líbilo.

Co za typ lidí vaše kurzy navštěvuje? Pokud se to dá vůbec zobecnit.

Dá. Když si představíte deset milionů obyvatelstva České republiky třeba jako stádo koní, tak asi tři až pět procent populace představuje tzv. koně tažné, zbytek jsou chovní. Ti chovní víceméně životem proplouvají, nechtějí dřít, ale spíš pracovat mírně, vydržet od víkendu k víkendu a hlavně si užívat, mít klídek a často posedět a něco slavit. No a tažní chtějí, aby z nich něco bylo, a jdou na to cestou rozvíjení osobnosti a zlepšování svých duševních dovedností.

[Žáků tréninkových kurzů](#) po malých skupinkách mám přes dvanáct tisíc a z těch nejnámějších, kteří ke mně chodili na začátku své kariéry, mohu jmenovat zakladatele nadace Dobrý anděl Petra Sýkoru, majitele společnosti Brano Group Pavla Juříčka, šéflékaře našich prezidentů Martina Holcáta nebo bývalého ředitele ČEZ M. Romana. Těch ostatních si nevážím o nic méně, jen se sem prostě nevejdou.

David Gruber

se zabývá technikami duševní práce od útlého věku, profesionálně od osmdesátých let. Pořádá kurzy rychločtení, racionálního čtení, profesionální koncentrace, manažerských soft skills, rozvoje osobnosti nebo efektivní výuky cizích jazyků. Publikoval přes sto klasických i elektronických a multimediálních knih, kterých se prodalo více než milion kusů. V osmdesátých letech vytvořil a moderoval tři televizní vzdělávací seriály, vycházely mu také série článků, které se objevovaly v časopise Mladý svět, v Květech. Po roce 2000 publikoval například přes dvě stě populárně naučných fejetonů v MF Dnes. Poměrně často vystupuje v televizi, naposledy soustavně a seriálově v roce 2011 po boku Evy Jurinové v TV Metropol. Mezi jeho žáky pravidelně patří mj. vědci, akademičtí pracovníci, vysoce postavení manažeři, ale i lidé běžných profesí.

Zdroj a autor článku: Krystýna Novotná, **ECHO24.cz**